

(savivaldybė, mokykla)

_____ klasės (grupės) _____ specialybės mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

MUZIKOLOGIJA

MUZIKOS ISTORIJOS IR MUZIKOS TEORIJOS TESTAS

2011 m. mokyklinio brandos egzamino užduotis
(pagrindinė sesija)

2011 m. birželio 15 d.

Trukmė – 1 val. 10 min. (70 min.)

NURODYMAI

- Muzikos istorijos ir muzikos teorijos testas sudarytas iš 4 užduočių. Muzikos kūrinių ištraukos skirtos pirmajai užduočiai. Ištraukų skambėjimo tvarka nurodyta užduotyje.
- Antroji, trečioji ir ketvirtoji užduotys skirtos muzikos istorijos ir muzikos teorijos žinioms patikrinti.
- Žvaigždute (*) pažymėti klausimai skirti muzikos teorijos ir kompozicijos specialybių kandidatams. Muzikos atlikėjų specialybės kandidatams jų atlikti nebūtina, tačiau teisingai atsakius į šiuos klausimus galima gauti papildomų taškų.
- Dviem žvaigždutėmis (**) pažymėti klausimai skiriami tik specialiajam lygmeniui. Muzikos teorijos ir kompozicijos specialybių kandidatai, atsakę į šiuos klausimus, gali gauti papildomų taškų. Muzikos atlikėjų egzamino darbuose šie klausimai nevertinami.
- Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnę ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą. Jeigu pažymėsite daugiau atsakymų, negu yra teisingų, už kiekvieną pažymėtą neteisingą atsakymą bus atimamas taškas.
- Rašykite tik jums skirtose vietose, nerašykite vertintojų įrašams skirtose vietose. Atlikdami testą, galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **mėlynai rašančiu** rašikliu. **Vertinami tik rašikliu pažymėti ar parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS

Taškų suma už muzikos istorijos ir muzikos teorijos testą

Vertinimo komisijos pirmininkas _____

(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

1 užduotis

Ši užduotis susieta su skambančiais muzikos kūrinų fragmentais. Muzika kiekvienam klausimui skambės vieną kartą.

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

1.1. Kokiems istoriniams muzikos stiliams (epochoms) priskirtini skambantys kūriniai?

	<i>Epocha</i>
A	
B	
C	

<i>Čia rašo vertintojai</i>		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—

<i>Taškai (0–3)</i>			
---------------------	--	--	--

1.2. Kas sukūrė šiuos muzikos kūrinius?

	<i>Kompozitoriaus vardas ir pavardė¹</i>
A	
B	
C	

<i>Čia rašo vertintojai</i>		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—

<i>Taškai (0–3)</i>			
---------------------	--	--	--

1.3. Lentelėje įrašykite skambančių muzikos kūrinių pavadinimus ir autorius – kompozitorius. Kūrinius pasirinkite iš šio sąrašo:

Sonata fortepijonui Nr. 14, <i>cis-moll</i> („Mėnesienos“) „Karnavalas“ op. 9 Baladė nr. 1 <i>g-moll</i> Preliudas fortepijonui <i>cis-moll</i> , op. 3 nr. 2	Tokata ir fuga vargonams <i>d-moll</i> Kapričas smuikui solo <i>a-moll</i> opera „Faustas“ Simfoninė poema „Vltava“

	<i>Kompozitoriaus vardas ir pavardė</i>	<i>Kūrinio pavadinimas</i>
A		
B		
C		

<i>Čia rašo vertintojai</i>		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—

<i>Taškai (0–6)</i>			
---------------------	--	--	--

¹ Visose testo užduotyse už teisingai parašytus kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba, tikslus kūrinių pavadinimus ir papildomą informaciją jūs turite galimybę gauti papildomų taškų.

1.4. Kokiems muzikos žanrams priskirtini skambantys muzikos kūriniai? Žanro pavadinimą pasirinkite iš šio sąrašo:

sonata	etiudas	baletas	simfonija
variacijos	fuga	opera	daina
baladė	muzikinė drama	siuita	sceninė kantata
preliudas	tokata	simfoninė poema	koncertas

	Žanras	Čia rašo vertintojai		
		I	II	III
A				
B				
C				

Taškai (0–3)

1.5. Kokiai instrumentų sudėčiai sukurtas skambantis kūrinys?

- A simfoniniam orkestrui
- B kameriniam orkestrui
- C smuikui solo
- D balsui ir orkestrui
- E fortepijonui ir orkestrui
- F chorui
- G balsui ir vargonams

Taškai (0–1)

1.6. Koks muzikos kūrinys skambėjo atsakant į 1.5 klausimą?

(kompozitoriaus vardas ir pavardė, kūrinio pavadinimas)

Taškai (0–2)

1 užduoties taškų suma (0–18)

2 užduotis

Ši užduotis skiriama muzikos istorijos žinioms patikrinti. Ji nesiejama su skambančiais muzikos kūrinių fragmentais.

2.1. Susiekite nurodytus kompozitorius su jų gyvenimo, kūrybos ir istorijos faktais. Šalia kompozitoriaus pavardės įrašykite tinkamo fakto raidę.

<i>Kompozitorius</i>		<i>Faktas</i>		<i>Čia rašo vertintojai</i>		
				<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
1	Perotinas	A	simfoninė poema	—	—	—
2	A. Vivaldi	B	dodekafonija	—	—	—
3	H. Berliozas	C	verizmas	—	—	—
4	F. Lisztas	D	begalinė melodija	—	—	—
5	B. Kutavičius	E	neoklasicizmas	—	—	—
6	S. Prokofjevas	F	impresionizmas	—	—	—
7	G. Puccini	G	programinė simfonija	—	—	—
8	A. Webernas	H	organumas	—	—	—
9	R. Wagneris	I	oratorija	—	—	—
10	C. Debussy	J	koncertų orkestrui ciklas	—	—	—

<i>Taškai (0–10)</i>			
----------------------	--	--	--

2.2. Apie kurią stilistinę muzikos kryptį kalbama žemiau pateiktame tekste?

Stilius artimas natūralizmui. Siekiama parodyti tikrą, be pagražinimų gyvenimą.

- A impresionizmas
- B verizmas
- C neoklasicizmas

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

- 2.3. Kurioje epochoje susiformavo ir klestėjo muzikos žanrai: simfoninė poema, roko opera, grigališkasis choralas, styginių kvartetas, madrigalas, fuga, baladė fortepijonui ir frotola? Pasirinkite tinkamus atsakymus (jų gali būti keli vienai epochai) ir įrašykite dešinėje lentelės pusėje.

	<i>Epocha</i>	<i>Žanras (-ai)</i>	<i>Čia rašo vertintojai</i>		
			<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>
A	Viduramžiai		—	—	—
B	Renesansas		—	—	—
C	Barokas		—	—	—
D	Klasicizmas		—	—	—
E	Romantizmas		—	—	—
F	XX amžius		—	—	—

Taškai (0–8)

- 2.4. Kurie kompozitoriai nekūrė simfonijų?

- A J. S. Bachas
- B W. A. Mozartas
- C J. Haydnas
- D F. Chopinas
- E P. Čaikovskis
- F J. Naujalis

Taškai (0–3)

- 2.5. Kas tai yra „Galingasis sambūris“?

- A Kūrybinė XX a. pradžios prancūzų kompozitorių grupė
- B Kūrybinė XIX a. rusų kompozitorių grupė
- C M. Glinkos opera

Taškai (0–1)

- 2.6. Koks istorinis faktas sieja kompozitorius Ch. W. Glucką, W. A. Mozartą ir R. Wagnerį? Apveskite tinkamą raidę.

- A Visi kompozitoriai sukūrė pirmąsias nacionalines operas.
- B Visi kompozitoriai laikomi savo šalies profesionaliosios muzikos pradininkais.
- C Visi kompozitoriai laikomi operos žanro reformatoriais.

Taškai (0–1)

2.7.*² Kokio lietuvių kompozitoriaus 100-osios mirties metinės minimos 2011 metais?

(kompozitoriaus vardas ir pavardė)

Taškai (0–1*)

2.8.**³ Kokiam lietuvių dirigentui skirta V. Gerulaičio knyga „Orkestro byla“, išleista 2010 metais?

(dirigento vardas ir pavardė)

Taškai (0–1**)

2 užduoties taškų suma (0–24(+1*)(+1**))

3 užduotis

Ši užduotis skiriama muzikos teorijos žinioms patikrinti. Ji nesiejama su skambančiais muzikos kūrinių fragmentais.

3.1. Kokių muzikos terminų, prasidedančių raide a, apibūdinimai pateikti žemiau?

	Termino pavadinimas	Termino apibūdinimas
1.		Raidinis <i>la-diez minor</i> tonacijos pavadinimas.
2.*		Neramiai, audringai.
3.**		Sutartiniai ženklai, skirti muzikos rašybai supaprastinti ir sutrumpinti.
4.		Kirtis, kirčio ženklas; natų rašyboje žymimas >, sf, fz, sfz.
5.		Dviejų ir daugiau penklinių jungimo skliaustas.
6.		Muzika, pritarianti pagrindiniam balsui, jį harmoniškai, ritmiškai ir koloritiškai papildanti.
7.		Kelių (mažiausiai trijų) įvairaus aukštumo garsų, išdėstytų tam tikra tvarka, sąskambis.
8.		Klavišinis armonikos tipo muzikos instrumentas, paplitęs XX a.
9.		Komponavimo būdas, kai kompozitorius palieka atlikėjui improvizuoti pagal duotus nurodymus.
10.		1) vidutiniškai greitai; 2) pjesės arba atskiros kūrinio dalies pavadinimas.
11.		Muzikinio garso paaukštinimas arba pažeminimas pustoniu arba tonu.
12.		Nedidelė muzikos kūrinio atlikėjų grupė – duetas, tercetas (trio), kvartetas, kvintetas, sekstetas ir t. t.

Taškai (0–10(+1*)(+1**))

² Viena žvaigždute pažymėti klausimai yra privalomi specialiajam lygmeniui. Muzikos atlikėjams jų atlikti nebūtina, tačiau juos pasirinkus galima gauti papildomų taškų.

³ Dviem žvaigždutėmis pažymėti klausimai skiriami tik specialiajam lygmeniui. Muzikos atlikėjų darbuose šie klausimai nevertinami.

3.2. Atlikite užduotis, susietas su šiomis natomis.

Grave

A Nurodykite kūrinio tonaciją: _____

B Paaiškinkite ženklą *sf* reikšmę: _____

C* Kokio kūrinio ištrauka pateikta šiomis natomis? _____

Taškai (0–2(+1*))

3.3. Atlikite užduotis, susietas su šiomis natomis.

Andante grazioso. (♩ = 120)

A Kokia yra kūrinio tonacija? _____

B Paaiškinkite natose pateiktą tempo nuorodą *Andante grazioso*. _____

C Kaip vadinamas garso artikuliacijos ženklas, pažymėtas tašku virš natos? _____

D* Kokio kūrinio ištrauka pateikta šiomis natomis? _____

Taškai (0–3(+1*))

3.4. Kuri muzikos forma turi refreną?

- A trijų dalių (paprastoji)
- B sonatinis allegro
- C rondo
- D periodas
- E variacijos

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

3.5. Kuri iš šių muzikos formų yra smulčiausia (mažiausios apimties)?

- A variacijos
- B rondo
- C trijų dalių (paprastoji)
- D trijų dalių (sudėtinė)
- E dviejų dalių (paprastoji)
- F periodas

<i>Taškai (0–1)</i>			
---------------------	--	--	--

3.6.** Kuris iš šių muzikos kūrinių parašytas variacijų forma?

- A G. Rossinio operos „Sevilijos kirpėjas“ uvertiūra
- B F. Liszto „Vengriškoji rapsodija“ fortepijonui nr. 2 *cis-moll*
- C L. van Beethoveno sonata fortepijonui nr. 14 „Mėnesienos sonata“ (*Sonata quasi una fantasia*) *cis-moll*, op. 27 nr. 2
- D M. Ravelio „Bolero“
- E P. Čaikovskio uvertiūra fantazija „Romeo ir Džuljeta“
- F C. Debussy preliudas „Mergaitė linų spalvos plaukais“

<i>Taškai (0–1**)</i>			
-----------------------	--	--	--

3 užduoties taškų suma (0–17(+3*)(+2**))			
---	--	--	--

4 užduotis

Ši užduotis skiriama muzikos istorijos žinioms patikrinti. Ji nesiejama su skambančiais muzikos kūrinių fragmentais.

4.1. Pažymėkite kūrinius (ne klavyrus ir ne transkripcijas), tinkančius romantinės kamerinės muzikos koncerto programai, kurioje dalyvautų pianistai, dainininkai ir styginių kvartetas.

- A L. van Beethovenas. Sonata fortepijonui Nr. 14 *cis-moll*
- B G. Verdi. Rigoletto dainelė („Rigoletas“)
- C F. Chopinas. Valsas *cis-moll*, op. 64 Nr. 2
- D F. Schubertas. „Forelių kvintetas“ (D. 667)
- E R. Schumannas. „Aš nepykstu“ (vokalinis ciklas „Poeto meilė“, op. 48)
- F B. Bartokas. „Allegro Barbaro“
- G N. Paganini. Kapričas smuikui solo *a-moll*, op. I Nr. 24
- H R. Wagneris. Izoldos mirtis (*Isoldes Liebestod*) („Tristanas ir Izolda“)
- I J. Haydnas. Styginių kvartetas *d-moll* („Kvintų kvartetas“), op.76 Nr. 2
- J M. Ravelis. „Bolero“
- K F. Schubertas. Styginių kvartetas *d-moll*
- L F. Mendelssohn-Bartholdy. „Lieder ohne Worte“ op. 19 („Dainos be žodžių“)
- M B. Musorgskis. „Parodos paveikslėliai“
- N M. Glinka. „Menu akimirką žavingą“
- O F. Lisztas. „Ungarische Rhapsodien“ Nr. 2 *cis-moll* („Vengriškoji rapsodija“)

Taškai (0–8)			
--------------	--	--	--

4.2. Kuriam kompozitoriui galėtų priklausyti šios mintys apie muziką?

„Vienintelė tikroji muzika, man regis, visuomet egzistavo gamtos garsuose. Medžių šlamesio harmonija, jūros bangų ritmas, lietaus lašų, lūžtančių šakų ar akmenų smūgio į kitą akmenį tembras, įvairių gyvūnų balsai, mano nuomone, ir yra tikroji muzika.“

- A O. Messiaenas
- B R. Wagneris
- C C. Orffas

Taškai (0–1)			
--------------	--	--	--

4.3. Įrašykite tinkamą žodį, pasirinkę iš skliausteliuose pateiktų variantų.

		Čia rašo vertintojai		
		I	II	III
A	Šiuolaikinę vakarų muziką stipriai paveikė neeuropinės kultūros. Pramoginei muzikai daugiausia įtakos turėjo _____ (Okeanijos, Indijos, Afrikos) muzikos tradicija, ritmo samprata ir instrumentai.	—	—	—
B	Jautriam Messiaenui buvo artimesnis poetiškasis Debussy, o austrų ir vokiečių _____ (impresionizmas, futurizmas, ekspresionizmas) jam buvo beveik nežinomas.	—	—	—
C	Terminą „konkrečioji muzika“ sugalvojo prancūzų inžinierius ir kompozitorius Pierre'as Schaefferis. _____ metais (1918, 1948, 1998) jis surengė pirmąjį <i>briuitistinį</i> (triukšmų) koncertą per Paryžiaus radiją.	—	—	—
D	Jis kūrė vidinės ekstazės persmelktą muziką, trokšdamas natomis užrašyti „sielos ir dvasios esmę“. Vadinamas „absoliučiu romantiku“, _____ (Chopinas, Skriabinas, Wagneris) buvo vienas ryškiausių naujos XX a. muzikinės kalbos pradininku.	—	—	—
E	XX amžiaus _____ (2-ajame, 5-ajame, 9-ajame) dešimtmetyje atsirado breiko (<i>break</i>) stilius.	—	—	—
F	Didžioji dalis ankstyvųjų madrigalų buvo dvibalsiai. Dainininkams neretai pritardavo liutnia, viola, _____ (vargonai, klavesinas, smuikas).	—	—	—
G	Greta bažnytinio ir liaudies meno išplito mėgėjų, pusiau profesionalų bei aristokratų muzikavimas, susiformavo demokratiška publika, pasaulietiški žanrai (frotola, vilanela, viljansika, šansona, Lied, madrigalas, madrigalinė komedija), o XVI a. pabaigoje _____ (viduramžių, Renesanso, baroko) epochą užbaigė atsirandanti opera.	—	—	—

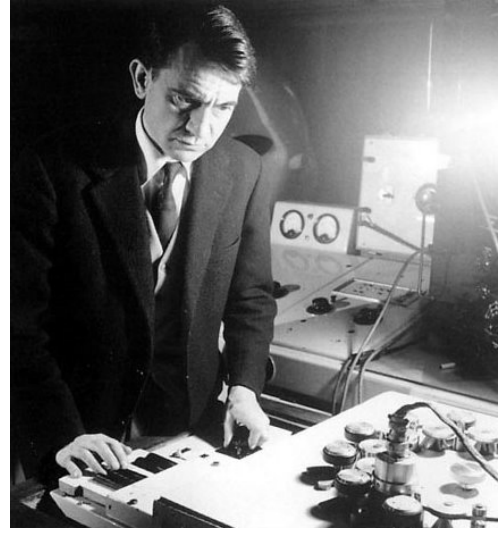
Taškai (0–7)			
--------------	--	--	--

4.4. Kuriuos 4.3 užduoties tekstus iliustruoja šie paveikslėliai? Po paveikslėliu parašykite tinkamą raidę iš 4.3 užduoties.

1

2

3

<i>Taškai (0–3)</i>			
---------------------	--	--	--

- 4.5. Žemiau pateiktus muzikos istorijos tekstų fragmentus sunumeruokite chronologine tvarka. Pradėkite nuo istoriškai ankstyviausio.

		Čia rašo vertintojai		
		I	II	III
	Kartais atrodo, kad Verdi juokiasi iš amžiaus, kuriame gyvena, o kartu ir iš savęs paties. „Visas pasaulis tėra pokštas. Mes visi – tik juokdariai“, – girdime kulminacinėje operos „Falstafas“ fugoje.	—	—	—
	Klasikinio orkestro gimtine galima laikyti Manheimo miestą Pietvakarių Vokietijoje. Ten veikė didžiausias Europos dvaro orkestras ir kompozitorių mokykla, kurios svarbiausias atstovas buvo Johanas Stamitzas.	—	—	—
	Būdingiausias XV a. antrosios pusės bruožas yra itin išstobulinta ir intelektualiai polifoninė technika.	—	—	—
	Po „Appassionatos“ prasidėjo ilgas sąstingio laikotarpis. Per paskutinį dešimtmetį jis parašė tik keturias sonatas.	—	—	—
	Organumas tiesiogiai susijęs su sparčiu miestų augimu XI ir ypač XII a.	—	—	—
	Didelė Vivaldi įtaka tų laikų muzikai jautėsi ne tik Italijoje. Jį mėgdžiojo daugelis kompozitorių, ypač J. S. Bachas, kuris yra padaręs Vivaldi kūrinių aranžuoti.	—	—	—
	Garsai gali būti nenumatyti iš anksto – klaida ar atsitiktinis triukšmas, kilęs atliekant kūrinių, yra visiškai priimtini.	—	—	—
	Grigališkasis giedojimas šimtmečiais formavosi ir plito žodinės tradicijos būdu, nereikalaujamas notacijos.	—	—	—

Taškai (0–8)			
--------------	--	--	--

4 užduoties taškų suma (0–27)			
--------------------------------------	--	--	--

VERTINIMAS

TESTAI	MAKSIMALUS TAŠKŲ SKAIČIUS	VERTINTOJŲ SKIRTI TAŠKAI		
		I	II	III
Muzikos istorijos ir muzikos teorijos testas				
1 užduotis	18			
2 užduotis	24 (+1*)(+1**)			
3 užduotis	17 (+3*)(+2**)			
4 užduotis	27			
Papildomi taškai už kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba	2			
Papildomi taškai už tikslius kūrinių pavadinimus	2			
Taškų suma	86 (+4*)(+3**)			